

Dětských úrazů přibývá. A nejvíce v tělocvičnách

Mladá fronta DNES | 31.8.2011 | rubrika: Kraj Plzeňský | strana: 1 | autor: Jitka Šrámková

Vaše šestileté dítě chce vyskočit z okna jako jeho oblíbený hrdina Spiderman. Jak mu v tom zabráníte? To je jedna z otázek testu, prostřednictvím kterého chce pojišťovna snížit počty úrazů českých dětí.

PLZEŇ Správnou odpovědí na téma malý Spiderman je, že jediným jistým řešením je opatřit okna a balkonové dveře bezpečnostními zámky či západkami. Zaškrtly ji tři čtvrtiny dotázaných rodičů. „To je dobrý výsledek, ale praxe vypadá jinak,“ upozornila lékařka pražské nemocnice v Motole Veronika Benešová, která se s důsledky nedbalosti rodičů nebo i učitelů setkává v každodenní praxi a včera se s nimi podělila v Plzni s novináři. Šokem jsou pro ni případy utonulých nebo tonoucích dětí. „Za utonutím obvykle stojí nedostatek rodičovské péče. Někteří rodiče jsou například přesvědčení, že když dítě umí plavat, tak může být samo na koupališti. Ovšem dítě třeba uplave pět šest temp, ale nepřeplave bazén a dostane se na hloubku, zazmatkuje a už je zaděláno na neštěstí,“ vypráví lékařka, která na projektu **České pojišťovny** také spolupracuje. Loni v nemocnici řešila 17 utonutí. **Česká pojišťovna** se prostřednictvím své nadace bude snažit zaměřit nejen na prevenci dětských úrazů, ale i dalších rizik spojených s dětstvím. Proto v těchto dnech vzniká **v plzeňském nakladatelství Fraus** nová interaktivní učebnice s názvem Prevence rizikového chování dětí a mládeže aneb Jak prožít šťastné dětství. V tomto školním roce by ji mělo získat na tři sta škol, část i z Plzeňského kraje. Podmínkou je, aby oslovily pojišťovnu.

V následujícím roce ji získá zbývajících 3900 škol.

Je to potřeba, protože například ve školním roce 2008/2009 se ve škole stalo na 90 tisíc úrazů z celkového počtu 525 tisíc u dětí do 19 let. Nejvíce stoupající tendenci mají úrazy sportovní, kterých bylo 156 tisíc, takže tvoří téměř 30 procent všech úrazů.

Na otázku, jak je možné, že učitelé třeba při hodinách tělocviku děti neuhlídají, když by je k tomu měly vést pedagogické fakulty, odpověděl Michal Miovský z 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy, že oblast rizikového chování žáků a studentů se vyvíjí, ale reakce pedagogických fakult za tímto vývojem zaostává.

„V této oblasti české pedagogické fakulty nepatří ke špičce,“ dodal Miovský. „Učitel dá často při tělesné výchově dětem míč a přemýšlí si o svých věcech, namísto aby školáky upozorňoval na rizika úrazů,“ uvedla Benešová.

„Vadí nám hodně školních úrazů. Přitom se jim dá předcházet. Ale to musí být soustavná prevence, která musí postupovat celým výchovným procesem, musí být třeba i součástí matematiky,“ myslí si Benešová.

Vedoucí projektu Martin Hudec z **České pojišťovny** uvedl, že do programu hodlá pojišťovna dát téměř tři miliony korun. Určitě to nebudou vyhozené peníze. V Česku je totiž ročně kvůli úrazu lékařsky ošetřeno přes půl milionu dětí. Čtyřicet tisíc zůstane v nemocnici, dva až tři tisíce dětí si odnáší trvalé následky a více než dvě stě dětí svému zranění podlehne.

»Více na str. B3

„Za utonutím obvykle stojí nedostatek rodičovské péče.“ Veronika Benešová, lékařka FN Motol

Foto popis|

Regionální mutace| Mladá fronta DNES - plzeňský kraj

Ve stošedesátce dítě nezachrání ani ta nejlepší autosedačka **Mladá fronta DNES | 31.8.2011 | rubrika: Kraj Plzeňský | strana: 3 | autor: Jitka Šrámková**

Lékařka pražské nemocnice v Motole a pedagožka 2. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze Veronika Benešová poukazuje na to, že počet dětských úrazů je stále vyšší.

PLZEŇ Aby se úmrtí dětí v autech předešlo, musí jezdit rodiče přiměřenou rychlostí. Včera k tomu v Plzni na 10. základní škole nabádala Veronika Benešová, lékařka pražské nemocnice v Motole a pedagožka 2. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Účastní se totiž projektu za snížení dětských úrazů financovaného **Českou pojišťovnou**.

* Jaké jsou nejméně závažnější dětské úrazy?

Jedním z nejméně závažnějších zdravotních poškození bývá tonutí. Pokud dítě neutone úplně, tak to ještě neznamená, že bude úplně v pořádku. Děti, které přiveze záchranka nebo přinesou rodiče s tím, že neznámou dobu byly ponořeny pod hladinou a že dítě objevili tak, že plavalo hlavou ve vodě, tak to znamená nejen ošetření a dlouhodobou péči, ale také třeba trvalé následky po celý život.

* U kterých dětí se to stává nejčastěji?

Nejčastěji to bývá u dětí do čtyř let, ale máme i dost dětí starších.

* Takže jde o rodiče, které nechali děti u vody samotné?

Přesně tak.

* S kolika takovými případy se ročně setkáváte, jsou jich desítky?

Utonulých u nás za rok bylo 17. Tonoucích jsou desítky.

* Laik by čekal, že většina rodičů má z vody strach a děti hlídá. Ale z vašich čísel vyplývá opak.

Opravdu je to tak. Naopak teď je velký boom domácích bazénů a my očekáváme, a už se to potvrzuje, že je větší počet tonutí v domácích bazénech.

* Co považujete kromě hlídání dětí u vody za další velký problém? Jsou to například autosedačky nebo dítě na malém kole na silnici?

Největší nebezpečí je samozřejmě, když děti nejsou správně připoutané. To znamená, že doporučuji dodržovat správný zádržný systém. V této oblasti jsou těžké úrazy zase většinou vinou rodičů, protože i když má dítě správnou autosedačku odpovídající jeho velikosti, jeho váze, která je správně upevněná v autě, tak pokud auto jede 160kilometrovou rychlostí a narazí, tak to dítě ani v autosedačce nepřežije. Takže je důležité jet přiměřenou rychlostí.

* Správné připoutání tedy v tu chvíli nepomůže.

Máme bohužel smrtelné úrazy dětí - spolujezdců. Jsou to většinou děti připoutané, ale ten náraz byl tak velký, to auto je tak strašně zdemolované, že to ani dítě v autosedačce nemůže přežít.

* A co se týká cyklistů, na co byste tam upozornila?

Že jsme vděční za přilby, to opravdu zachráníme tu nejdůležitější část, mozek skutečně přilba ochrání.

* A přibývá úrazů dětí, které padají z kol?

Úrazů na kolech je pořád hodně a přibývá jich, protože je více cyklistů, děti jezdí v mladším věku. Mají sice dobrá kola, ale například jim chybí odrazky či světla. Kromě toho v terénu, který je náročný, což dřív také nebyvalo.

* Trochu mě děsí velké množství úrazů, které se stanou ve škole. Čím to je, že školení učitelé nejsou těmi, kteří by alespoň části těchto úrazů předešli?

Představte si pětatřicet dětí, které se při tělocviku pohybují. Je tam sice nějaké procento úrazů, kdy dětem dává učitel záchranu třeba při přeskoku nebo při používání nářadí a podobně. To většinou vede k tomu, že čím méně nářadí, tím lépe, takže ta tělocvična je pak vybavená dvěma lavičkami a jednou žíněnkou. To ale neřeší fakt, že velkou část úrazů způsobuje to, že děti nejsou fyzicky zdatné. Děti se mají pohybovat a cvičit jinde než jenom ve škole. Oni mají dvě hodiny tělesné výchovy, za tu dobu se jejich zdatnost nijak výrazně nezvýší.

* Upozorňovala jste na to, že neobratnost vede k většině úrazů při tělesné výchově. Upřesnila byste to?

Čím jsou děti nemotornější, tím je větší riziko úrazu. Takže nakonec se nám ruce lámou opravdu hodně. Ty tlusté hodné holčičky, které chtějí mít samé jedničky mají vysokou snahu, ale bohužel nechodí jinam do tělocviku a v hodinách tělesné výchovy se té obratnosti moc nenaučí.

* Ale určitě není v silách učitele, aby je donutil k chození na nějaký sport, takže efektivnější by asi bylo, aby je upozornil, aby se nepřepínali.

Ano přesně tak, učitel musí přizpůsobit zátěž. Nesmí děcka nutit, musí odhadovat jejich schopnosti a hodnotit i jejich snahu a nikoli jen to, že přeskochí tolik a tolik centimetrů.

FAKTA

Úrazy dětí

dopravní 29 396

školní 90 463

sportovní (nejvíce stoupající)

93 950

ostatní (hlavně doma) 250 149

alkohol 1 645

drogy 113

Většině úrazů se dalo předejít. Zatímco ve Švédsku je úmrtnost dětí do 14 let v důsledku úrazů 2,4 dětí na sto tisíc dětí, v Česku to bylo v roce 2008 4,3. Většina vyspělých západoevropských zemí je před námi. Je to logické, protože s programy prevence úrazů začaly už před 15 lety. Pozn.: Uvedené údaje jsou u dětí ve věku do 19 let ve školním roce 2008/2009.

Jsme vděční za přilby, to opravdu zachráníme tu nejdůležitější část, mozek skutečně přilba ochrání. »

Foto popis| Úrazů přibývá O zvyšujícím se počtu dětských úrazů hovořila lékařka Veronika Benešová.
Foto autor| Foto: Karel Brož

Regionální mutace| Mladá fronta DNES - plzeňský kraj